

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY

Praha 7. 10. 2020 č. j. MSP-534/2020-OSV-OSV/2 Počet listů: 2

Rozhodnutí

Ministerstvo spravedlnosti ČR jako nadřízený orgán rozhodlo podle § 16 odst. 3 a § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a § 89 a 90 zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád), ve věci odvolání Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka, nar. 6. 2. 1989, bytem Bořivojova 694/108, 130 00 Praha 3 (dále jen "žadatel"), proti rozhodnutí Městského soudu v Praze č. j. Si 2185/2020-9 ze dne 3. 8. 2020 takto:

Podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu se ruší rozhodnutí Městského soudu v Praze č. j. Si 2185/2020-9 ze dne 3. 8. 2020 a věc se mu vrací k novému projednání.

Odůvodnění:

- Žadatel požádal dne 10. 7. 2020 Městský soud v Praze (dále jen "orgán prvního stupně") jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen "InfZ"), o poskytnutí informace, kdo je skutečným majitelem společnosti AGROFERT, a. s., se sídlem Pyšelská 2327/2, 149 00 Praha 4, IČ 26185610. Odkázal přitom na směrnici (EU) 2015/849, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu.
- Orgán prvního stupně zaslal dne 22. 7. 2020 žadateli přípis, jímž jej informoval o prodloužení lhůtu k vyřízení žádosti o 10 dní. Tento postup odůvodnil nutností konzultace s kanceláří agendy veřejných rejstříků právnických a fyzických osob dotázaného soudu.
- 3 Dne 3. 8. 2020 rozhodl orgán prvního stupně o odmítnutí žádosti.
- V odůvodnění odkázal na základní zásady práva na informace a konkrétně pak na ustanovení § 2 odst. 3 InfZ, podle něhož se InfZ nevztahuje na poskytování informací, jejichž poskytování upravuje zvláštní zákon. Dále odkázal na ustanovení § 118g odst. 3 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Orgán prvního stupně uvedl, že evidence skutečných majitelů je neveřejná, přičemž poskytování údajů z této evidence je regulováno. Připomněl, že přístup k výpisu z této evidence má zapsaná osoba, které se zápis týká, a dále osoby taxativně uvedené v citovaném ustanovení. Orgán prvního stupně porot uzavřel, že existence speciální úpravy, ať již vnitrostátní či případně evropské, vylučuje použití obecné úpravy InfZ, proto žádostí o informace podanou dle InfZ nelze požadované sdělení získat.
- Žadatel podal dne 20. 8. 2020 proti rozhodnutí orgánu prvního stupně odvolání.

- Ve svém odvolání žadatel vyslovuje názor, že o požadovanou informaci v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím žádat lze, protože zvláštní zákon, v tomto případě zákon č. 304/2013 Sb., neupravuje postup pro její poskytnutí. Žadatel proto navrhuje nadřízenému orgánu, aby napadené rozhodnutí zrušil a orgánu prvního stupně přikázal požadované informace poskytnout.
- Orgán prvního stupně předložil žadatelovo odvolání spolu se svým spisovým materiálem sp. zn. Si 2185/2020 a svým vyjádřením nadřízenému orgánu.
- Nadřízený orgán napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze č. j. Si 2185/2020-9 ze dne 3. 8. 2020 přezkoumal a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
- Nadřízený orgán vycházel ze spisu Městského soudu v Praze. K dispozici měl žádost o informace ze dne 10. 7. 2020, přípis povinného subjektu ze dne 22. 7. 2020, rozhodnutí povinného subjektu ze dne 3. 8. 2020, žadatelovo odvolání ze dne 20. 8. 2020 a vyjádření povinného subjektu ze dne 25. 8. 2020.
- 10 Nadřízený orgán posoudil věc následovně.
- Právo na informace patří podle Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"), která je součástí ústavního pořádku České republiky, mezi základní politická práva. Podle čl. 17 odst. 1 až 5 Listiny svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny, každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem. Právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.
- Výkladové pravidlo pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod zakotvené v čl. 4 odst. 4 Listiny stanoví, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Ústavní soud v této souvislosti mnohokrát judikoval, že rozsah omezení základních práv a svobod je třeba z těchto důvodů vykládat restriktivně.
- Taktéž podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech má každý právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu. Užívání práv zde uvedených s sebou ovšem nese zvláštní povinnosti a odpovědnost, a proto může podléhat určitým omezením. Tato omezení mohou být stanovena pouze zákonem a musí být nutná k respektování práv nebo pověsti jiných nebo k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.
- Rovněž Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve svém čl. 10 stanoví, že každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, nicméně může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.

- Podle názoru nadřízeného orgánu je právo na informace jedním ze základních lidských práv a je odrazem principu veřejné kontroly fungování demokratického státu. Právním předpisem, kterým je v České republice realizováno právo na svobodný přístup k informacím, je InfZ. Postup při vyřizování písemných žádostí o poskytnutí informace je upraven v ustanoveních § 14 a 15 InfZ. Primární povinností povinného subjektu je s ohledem na § 14 odst. 5 písm. d) InfZ poskytnutí informace v souladu s žádostí. Omezení práva na informace vycházející z principů uvedených v Listině a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech je přesně vymezeno v ustanoveních § 7 až 12 InfZ. Povinný subjekt tedy při posuzování žádosti o informace musí vždy zvážit, zda požadované informace neobsahují některé z chráněných informací, jimiž jsou zejména:
 - 1. osobní údaje [viz § 8a a § 8b InfZ, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), a ustanovení zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů],
 - 2. <u>informace o soukromí</u> (viz § 8a InfZ a ustanovení § 84 až 90 občanského zákoníku),
 - 3. <u>utajované informace</u> (viz § 7 InfZ a ustanovení zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti),
 - 4. <u>obchodní tajemství</u> (viz § 9 InfZ a ustanovení § 504 občanského zákoníku),
 - 5. <u>další informace, které jsou chráněné podle zákona č. 106/1999 Sb.</u>, např. informace podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. a) a c) nebo § 11 odst. 3,
 - 6. <u>další informace, které jsou chráněné podle zvláštních zákonů</u> (např. bankovní tajemství, telekomunikační tajemství aj.),

a v rozsahu odpovídajícím výsledku tohoto posouzení veškeré ostatní informace poskytne. Při posuzování vychází z respektu k principům minimalizace a selekce zakotveným v ustanovení § 12 InfZ, podle něhož povinný subjekt provede všechna omezení práva na informace tak, že poskytne požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, u nichž to stanoví zákon. Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.

- Poté, co nadřízený orgán prostudoval předložený spisový materiál, dospěl k následujícím závěrům. Žadatel se na orgán prvního stupně obrátil s žádostí o informace spočívající ve sdělení skutečného majitele společnosti AGROFERT, a. s., IČ 26185610. Orgán prvního stupně žadatelovu žádost o informace posoudil, načež uzavřel, že jejímu vyhovění brání ustanovení § 2 odst. 3 InfZ, a proto ji odmítnul. Jelikož se žadatel s tímto způsobem vyřízení své žádosti o informace neztotožnil, napadl rozhodnutí orgánu prvního stupně odvoláním.
- Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, orgán prvního stupně dospěl s odkazem na ustanovení § 2 odst. 3 InfZ k závěru, že na poskytnutí požadovaných informací se InfZ nevztahuje. V této souvislosti pak odkázal na ustanovení § 118g odst. 3 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. K tomu doplnil, že evidence skutečných majitelů je neveřejná s tím, že poskytování údajů z této evidence je regulováno. Orgán prvního stupně dále připomněl, že právě zmíněné ustanovení stanoví taxativní výčet osob, jimž je možné, s výjimkou osoby, jíž se zapsané údaje týkají, poskytnout přístup k výpisu z evidence skutečných majitelů.
- Nadřízený orgán má na rozdíl od orgánu prvního stupně za to, že na nyní posuzovaný případ ustanovení § 2 odst. 3 InfZ aplikovatelné není. Podle citovaného ustanovení totiž platí, že InfZ

se nevztahuje na poskytování informací o údajích vedených v centrální evidenci účtů a v navazujících evidencích, informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví, a dalších informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.

- Jak tedy vyplývá z ustanovení § 2 odst. 3 InfZ, za zvláštní zákon může být považovaný pouze takový právní předpis, který poskytování informací upravuje komplexně. Takto podrobně však právo na poskytnutí informací z evidence skutečných majitelů v zákoně o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob upraveno není (především zde nenalezneme úpravu lhůt či možnosti podání opravných prostředků tak, jako je tomu například v trestním či správním řádu). Nadřízený orgán proto dospěl k závěru, že § 118g zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob zvláštním zákonem ve smyslu § 2 odst. 3 InfZ není.
- Vzhledem k výše uvedenému tedy nadřízenému orgánu nezbývá než uzavřít, že **žadatelovo** odvolání je důvodné. Napadené rozhodnutí orgánu prvního stupně proto ruší a věc mu vrací k novému projednání. Žadatel sice ve svém odvolání vyzval nadřízený orgán, aby orgánu prvního stupně přikázal požadované informace poskytnout. Tomuto návrhu však nadřízený orgán vyhovět nemůže, neboť rozhodnutí orgánu prvního stupně bylo založeno toliko na přesvědčení, že na nyní posuzovanou žádost se InfZ nevztahuje. Jelikož tak k věcnému posouzení požadovaných informací ze strany orgánu prvního stupně nedošlo, nepovažuje nadřízený orgán využití institutu informačního příkazu (tj. postup dle § 16 odst. 4 InfZ) za vhodné.
- Je tedy nyní na orgánu prvního stupně, aby se žadatelovou žádostí znovu zabýval a při novém posuzování vzal v potaz právní názor nadřízeného orgánu vyslovený v tomto rozhodnutí. V rozsahu odpovídajícím výsledku tohoto posouzení pak orgán prvního stupně požadované informace buď poskytne, nebo vydá nové řádné rozhodnutí o (částečném) odmítnutí žádosti, které musí být náležitě odůvodněno, tj. musí obsahovat všechny úvahy a důvody, které jej k případnému odmítnutí žádosti vedly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

Mgr. Jaroslav Rozsypal v. r. vedoucí oddělení styku s veřejností sekce státního tajemníka Ministerstva spravedlnosti ČR (agenda svobodného přístupu k informacím)

Za správnost: Mgr. Alena Janušová

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek Bořivojova 694/108 130 00 Praha 3 ID: 4memzkm

Městský soud v Praze Slezská 9 120 00 Praha 2